# Kevytyrittäjyys tarjoaa mahdollisuuden kokeilla helposti yrittäjyyttä

11.3.2022

Seinäjoen ammattikorkeakoulu toteutti keväällä 2021 laajan sivutoimista yritystoimintaa harjoittaville suunnatun kyselyn yhteistyössä Suomen Uusyrityskeskuksen ja Norstatpanelin kanssa. Verkkokyselyyn vastasi kaikkiaan 488 hybridiyrittäjää eri puolilta Suomea. Vastanneista 25 % (n=123) toimi kevytyrittäjänä. Tämä tarkoittaa sitä, että vastaaja toimii laskutuspalvelun kautta ilman omaa y-tunnusta. Tässä artikkelista tarkastellaan, millaisia kevytyrittäjät ovat aineiston perusteella ja millaisia tavoitteita heillä on yritystoimintansa suhteen. Aineiston pohjalta voidaankin luoda yhdenlainen kuva suomalaisesta kevytyrittäjyydestä.

## Kevytyrittäjät ovat useimmiten nuoria ja korkeasti koulutettuja – yrittäjyydestä saadut tulot kuitenkin pieniä

Kevytyrittäjistä 52 prosenttia toimi yrittäjänä palkkatyön rinnalla ja 23 prosenttia opiskelun rinnalla. Lisäksi 19 prosenttia toimi kevytyrittäjänä työttömyyden rinnalla ja 5 prosenttia eläkkeen rinnalla. Pieni osuus (alle 2 prosenttia) toimi yrittäjänä vanhempainvapaan tai muun vastaavan rinnalla. Kevytyrittäjistä naisia oli 55 prosenttia. Kevytyrittäjinä toimivat ovat kohtalaisen nuoria – lähes puolet aineiston kevytyrittäjistä oli alle 40-vuotiaita, 28 prosenttia 40 – 49-vuotiaita ja 25 prosenttia vähintään 50-vuotiaita. Yli puolella kevytyrittäjistä oli korkeakoulututkinto. Suurin osa kevytyrittäjistä toimi palvelualalla. Asiantuntijapalveluja tarjosi 40 prosenttia ja muita palveluja 39 prosenttia. Lisäksi kaupan alalla toimi 6 prosenttia ja 12 prosenttia edusti muita toimialoja.

Iso osa kevytyrittäjistä oli toiminut alle kaksi vuotta (44 prosenttia) ja 23 prosenttia 2 – 4 vuotta. Vähintään viisi vuotta yrittäjänä oli toiminut 29 prosenttia. Kevytyrittäjyydestä saadut tulot ovat pieniä. Suurin osa (61 prosenttia) on saanut bruttotuloja vuodessa alle 5000 euroa yritystoiminnastaan. Kevytyrittäjyyteen ei käytetä aikaa kovin paljon; 30 prosenttia käyttää korkeintaan 2 tuntia viikossa ja toiset 30 prosenttia korkeintaan yhden työpäivän.

Kevytyrittäjät olivat tarvinneet ja saaneet enemmän sosiaalietuuksia kuin muut aineiston sivutoimiset yrittäjät. Kevytyrittäjistä 55 prosenttia oli saanut jotain sosiaalietuutta, kun esimerkiksi y-tunnuksella toimivista vain 27 prosenttia oli tarvinnut ja saanut jotain sosiaalietuutta.

# Suuri osa haluaisi työllistyä yrittäjänä kokopäiväisesti

Kevytyrittäjistä 45 prosenttia haluaisi kasvattaa yritystään niin paljon, että voisi työllistyä päätoimisesti yrittäjänä. Lisäksi 8 prosenttia haluaisi kasvattaa yritystään niin paljon, että voisi myös työllistää muita. Toisaalta 47 prosenttia on tyytyväinen nykyiseen tilanteeseensa. Kasvuhalua ei etenkään löydy yli 10 vuotta toimineilta kevytyrittäjiltä. Näyttäisi siis siltä, että kevytyrittäjät jakautuvat kahteen joukkoon: niihin, joille kevytyrittäjyys tarjoaa mahdollisuuden kokeilla yrittäjyyttä matkalla kohti päätoimisuutta ja niihin, joille kevytyrittäjyys on pysyvä ratkaisu esimerkiksi oman palkkatyön rinnalla. Pienimuotoiseen yrittäjyyteen ja yrittäjyyden kokeiluun kevytyrittäjyys voikin olla toimiva ratkaisu, joskin olisi tärkeää, että kevytyrittäjyyden liittyvät mahdolliset sudenkuopat tunnistettaisiin (ks. esim. Mäkiranta, 2021).

# Motiivina itsensä toteuttaminen ja lisätulot – neuvontaa tarvitaan verotukseen ja lainsäädäntöön

Kevytyrittäjiltä kysyttiin heidän motiivejaan toimia yrittäjänä 7-portaisen asteikon avulla. Korkein keskiarvo löytyi kohdasta ”halusin toteuttaa itseäni” (ka. 5,5) ja sen jälkeen kohdasta ”halusin hankkia lisätuloja” (ka. 5,4). Myös halu saada suuremmat henkilökohtaiset tulot (ka. 5,1) nousi tärkeäksi syyksi samoin kuin halu oppia uutta ja kasvaa ihmisenä (ka. 5,0). Toisaalta alhaisin keskiarvo löytyi kohdasta ”halusin rakentaa yrityksen, jota lapseni voisivat aikanaan jatkaa” (ka. 1,9). Yrittäjyys näyttäytyykin kevytyrittäjille mahdollisuutena kasvattaa henkilökohtaisia tuloja, mutta myös tapana käyttää omaa asiantuntemustaan ja luovuuttaan muiden hyväksi.

Kevytyrittäjiltä kysyttiin myös, mihin he kokevat tarvitsevansa ulkopuolista neuvontaa asteikolla 1-7. Tärkeintä heille oli saada neuvontaa liittyen verotukseen ja lainsäädäntöön (ka. 5,7), yrityksen talouteen (ka. 5,5) sekä liiketoiminnan kehittämiseen (ka. 5,1). Huomattavaa on, että kevytyrittäjät tarvitsevat muita sivutoimiyrittäjiä enemmän neuvoa liiketoiminnan kehittämiseen ja yrityksen talouteen liittyen. Onkin tärkeää, että erityisesti päätoimisesta yrittäjyydestä kiinnostuneet kevytyrittäjät löytävät helposti neuvontaa yrityksen kehittämiseen liittyen. Myös verotukseen ja lainsäädäntöön liittyvä neuvonta on tärkeää, sillä kevytyrittäjyys ei ole juridisesti oma kategoriansa (ks. esim. vero.fi). Tämä seikka voi helposti hämärtyä.

# Hyvinvoiva hybridiyrittäjä -hanke

Kysely toteutettiin osana Seinäjoen ammattikorkeakoulun ja Työterveyslaitoksen yhteistä Hyvinvoiva hybridiyrittäjä -hanketta. Hanke pyrkii rakentamaan nykyaikaisen työelämän hyvinvointikompassia yksilöille, joiden työelämä rakentuu erityyppisistä elementeistä. ESR-rahoitteisessa hankkeessa mm. järjestään hybridiyrittäjille suunnattuja työpajoja, joissa työstetään yrittäjien käytännössä kohtaamia haasteita.

Tämä artikkeli kuuluu sarjaan, jossa tarkastellaan hankkeessa toteutetun kyselytutkimuksen tuloksia. Aiemmin samassa sarjassa ovat ilmestyneet:

Sivutoimisen yrittäjyyden taustalla on monia syitäSivutoimiyrittäjyydestä pehmeä lasku eläkkeelle?Moni panostaa sivutoimiyritykseen tosissaanHybridiyrittäjät tyytyväisiä palkkatyöhönsäSivutoimiyrittäjyys useimmille pysyvä ratkaisu – pieni osa haluaa työllistää myös muitaSivutoimiyrittäjien tavoitteet eivät ole ainoastaan taloudellisia Sivutoimiyrittäjyyden tärkein motiivi on halu toteuttaa itseäYrittäjyyden tukena läheiset Hybridiyrittäjät hyvinvoivia ja onnellisiaMielikuvat yrittäjien sosiaaliturvasta monella kielteisiäHybridiyrittäjyyden kuva tarkentuu

**Sanna Joensuu-Salo, tutkijayliopettaja, Seinäjoen ammattikorkeakouluAnmari Viljamaa, yliopettaja, Seinäjoen ammattikorkeakoulu**
**Emilia Kangas, projektipäällikkö, Seinäjoen ammattikorkeakouluMarja Katajavirta, asiantuntija, Seinäjoen ammattikorkeakoulu**